

PRILOG POZNAVANJU DJELOVANJA GRADITELJSKE OBITELJI SCOTTI (CRKVA SV. GRGURA U LEPENICAMA U TROGIRSKOJ ZAGORI)

Lovorka ČORALIĆ, Zagreb – Ivana PRIJATELJ PAVIČIĆ, Split

U radu se objavljuju i raščlanjuju dosad nepoznati podaci iz Državnog arhiva u Zadru (fond: Arhiv Trogira) o djelovanju majstora iz obitelji Scotti, Ivanu Krstitelju (Battista) i njegovu sinu Dominiku (Domenico) Scottiju, koji su pripadali graditeljima iz kruga Ignacija Macanovića (Raguseo). Na osnovi postojećih saznanja dosadašnjih proučavatelja graditeljske baštine trogirskog kraja, ukazuje se na mogućnosti da su odvjetci obitelji Scotti (ponajprije Dominik Scotti), imali udjela i u gradnji crkvenih zdanja na području kaštelanskih naselja, kao i u gradu Splitu. Tragom neobjavljenih arhivskih dokumenata, poglavit predmet interesa usmjeren je na Dominikovo djelovanje na gradnji crkve sv. Grgura za sela Lepenica i Podlužje u trogirskoj zagori. Osim raščlambe postojećih dokumenata, iznosi se arhitektonski opis crkve te njezina temeljna stilska obilježja uspoređuju s drugim, približno u isto vrijeme nastalim crkvenim zdanjima diljem trogirske zagore. U prilogu se donosi prijepis ugovora o dovršenju gradnje crkve sv. Grgura u Lepenici i Podlužju, sklopljen 3. IV. 1728. godine između glavarara istih sela i majstora Dominika Scottija.

Prema podacima koje donosi Cvito Fisković,¹ klesar Ivan Krstitelj Scotti doselio se u 17. stoljeću iz Milana u Split. Ondje se 1688. oženio Trogirankom Justinom Rosić, u braku s kojom mu se u Splitu 4. srpnja 1691. rodio sin – klesar i graditelj Dominik Scotti. O graditeljskim pothvatima Dominikova oca, meštra Ivana Krstitelja Scottija, u našoj se literaturi zna relativno malo. Stoga držimo da će za poznavanje njegove graditeljske aktivnosti u Dalmaciji biti zanimljivi o njemu dosad nepoznati podaci koji su pohranjeni u Državnom arhivu u Zadru (dalje: DAZ), u sklopu fonda Arhiv Trogira (dalje: AT).

Podatke o graditeljskoj djelatnosti Ivana Krstitelja Scottija u Trogiru i trogirskoj okolici bilježimo u nekoliko dokumenata. Godine 1719. (4. rujna) spominje se kao obračunavatelj (*liquidatore*) u vezi s gradnjom kuće Josipa Pirellija (u spisu se ne navodi gdje je kuća

¹ C. FISKOVIĆ, »Ignacije Macanović i njegov krug«, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, sv. 9, Split, 1955., 249.

smještena). Udio u gradnji kuće imali su meštri Mihovil i Ignacije Raguseo (Macanović), a Ivan Krstitelj Scotti, za kojega izvor govori da je iz Splita (*mistro Battista Scotti da Spalato*), imenovan je od Mihovilove strane da, zajedno s drugim procjeniteljem kojega će imenovati Pirelli, utvrdi troškove gradnje i potraživanja koja majstori iziskuju od vlasnika kuće.²

U idućem primjeru Ivan Krstitelj Scotti spominje se u dokumentu datiranom u Trogiru 1720. godine.³ Tada se navodi kako je trogirski protomajstor Mihovil Raguseo pregledao procjenu kuće u vlasništvu Bože Cingarova⁴ u Kaštel Štafiliću te se za kuću izrijekom navodi kako ju je sagradio Ivan Krstitelj Scotti. Raguseo je, zajedno s majstorom Josipom *Ghercichievichem*, bez Scottijeve intervencije, premjerio temelje spomenute kuće i njezine gradnje. Iduće godine (1721.) trogirski majstori Ignacije Raguseo (Macanović) i Ivan Krstitelj Scotti bilježe se u svojstvu procjenitelja kuće *di ragione quondam d. Mattio Perisich*, za koju nemamo točan podatak o smještaju. Prema oskudnom navodu iz dokumenta o procjeni, kuća se u trenutku dolaska procjenitelja nalazila (vjerojatno oporučnom željom preminulog Matije Perišića) u vlasništvu crkve i ubožišta sv. Lazara na Čiovu.⁵

Prethodni dokumenti, opsegom i izravnim podacima doduše vrlo oskudni, upućuju da se Ivan Krstitelj Scotti bavio gradnjom kuća u Trogiru i trogirskoj okolici, kao i (u svojstvu općinskog procjenitelja) procjenom gradnji drugih majstora koji su djelovali na tom području.

Kada je riječ o Dominiku, sinu Ivana Krstitelja Scottija, u arhivskim spisima nalazimo nešto više uporabljivih podataka. Poznato je da se Dominik 1722. godine nastanio u Kaštel Starome, gdje je 1732. godine rođen njegov sin Grgur Josip.⁶

Godine 1728. Dominik Scotti radi svoj prvi dosad poznati veći građevinski zahvat: pregrađuje sinagogu u Splitu. Iz inventara staroga uništenog arhiva Židovske općine doznajemo da je 14. prosinca 1728. *protto* Dominik Scotti isplaćen za građevne radove u sinagogi (*per fatture fatte a Scuola*) sa 575 lira. Budući da je to bila znatna svota, proučavatelj

² DAZ, AT, kut. 156, Spisi kneza Vicenza Contarinija (1719.–1722.), *Estraordinario primo*, 25' (4. IX. 1719.).

³ DAZ, AT, kut. 156, Spisi kneza Vicenza Contarinija (1719.–1722.), *Estraordinario quinto*, 36'–37' (23. IX. 1720.).

⁴ Proučavatelj povijesti Kaštela Janko Pera spominje kuće Ivana Dujmova Cingarova, Petra Medića Butulje i Vicka Pera, smještene u blizini dvorišta i tiskova za vino i ulje Mariete Rotondo, supruge kapetana Ludovika Tartaglie Jakovljevića, a u susjedstvu župne crkve Kaštel Štafilića. Godine 1764. spominje se Mijo Cingar, koji je bio jedan od dvanaest prokuratora – za gradnju nove župne crkve koju se podizalo u Kaštel Štafiliću. Vidi: J. PERA, *Povijest Kaštel Štafilića*, Kaštela, 1997., 144, 146.

⁵ DAZ, AT, kut. 155, Spisi kneza Vincenza Contarinija (1719.–1722.), *Atti Notarili*, 69 (3. II. 1721.). O crkvi i ubožištu sv. Lazara na Čiovu usporedi: I. DELALLE, *Trogir*, Trogir, 1936., 78; *Kulturno blago Trogira* (skupina autora), Zagreb, 1987., 126–127.

⁶ Grgur Josip Scotti istaknuta je osoba dalmatinske crkvene povijesti koncem 18. i početkom 19. stoljeća. Obnašao je službu arhiđakona skradinskog Kaptola. Godine 1789. imenovan je ninskim biskupom, ali je zbog nezdrave klime (malarija) u tom gradu, uglavnom živio u Zadru. Napoleon I. imenovao ga je zadarskim nadbiskupom 1806. godine, što je papa Pio VII. potvrdio godinu dana kasnije. Umro je 1. siječnja 1817. u Zadru. Pokopan je u novoj grobnici zadarskih nadbiskupa u stolnoj crkvi. Usporedi: A. BABIN, *Crkva sv. Ivana Krstitelja u Kaštel Starom*, Kaštelanski zbornik, sv. 2, Kaštela, 1989., 94; F. IVASOVIĆ, *Kaštel Stari: crtice iz njegove povijesti i života*, Kaštel Novi, 1991., 60–63.

povijesti Židova u Splitu Duško Kečkemet zaključuje da je vjerojatno Scotti radio na općoj pregradnji unutrašnjosti hrama.⁷ Čini se da je tada, 1728. godine, splitska sinagoga zadobila svoj današnji arhitektonski izgled. Osim arhivskog podatka to potvrđuju barokni građevni elementi. Nasuprot ulazu, okrenutom prema istoku, pod lukom renesansno-baroknog oblika, podignut je *aron* (stilski odgovara oltaru kršćanskih crkava). Nad ulazom u sinagogu uzdiže se kor, koji je ujedno propovjedaonica.

Godine 1730. kao graditelji crkve Imena Isusova u Čvrljevu spominju se Dominik i Josip Scotti iz Kaštela. Iako o potonjem graditelju ne posjedujemo detaljnija saznanja, pretpostavlja se da bi mogao biti Dominikov brat ili bliski rođak.⁸ Za angažiranje Dominika Scottija u Čvrljevu Zoraida Demori Staničić drži da bi se moglo dovesti u vezu s uglednom trogirskom posjedničkom obitelji Garanjin, kojoj je mletačka vlast ustupila na uživanje neke zemljišne posjede u Čvrljevu.⁹ Koncem 1730-ih godina Dominik Scotti bilježi se kao procjenitelj kuća u Kaštelima. Tako je, primjerice, 1738. godine procijenio dvokatnicu Jele Studine iz Kaštel Novoga.¹⁰

Početak 1740-ih godina (1740.–1741.) Dominik Scotti boravi u Trogiru. Godine 1749. i 1759. spominje se u Kaštel Štafiliću,¹¹ gdje djeluje zajedno s Ignacijem Macanovićem kao protomajstor tamošnje župne crkve. Na osnovi postojećih podataka možemo samo pretpostaviti da je Dominik možda bio u rodu i s Petrom Scottijem, za kojega se navodi da je tijekom 18. stoljeća djelovao na izradbi oltara u šibenskim crkvama.¹²

Iz 1728. godine potječe podatak o Dominikovoj (*mistro Domenico Scotti murer*) aktivnosti na gradnji crkve sv. Grgura za sela Lepenica i Podlužje (Podlosje, danas dio naselja Boraja) na granici trogirsko-šibenske zagore.¹³ U dokumentu se spominje ugovor koji je majstor potpisao još 3. ožujka 1727. i u kojem se obavezuje dovršiti zidove crkve do idućeg blagdana Duhova. Predstavnici mjesta Lepenica i Podlužje trebali su platiti majstoru pokrivanje crkve krovom. Isti su se obvezali omogućiti majstoru dostavu potrebnoga građevnog materijala i radnike za gradnju. Potom slijedi navod u kojem se, istoga dana, kao glavni protagonist spominje isti majstor. U dokumentu se izrijeком spominje problem nedostatka građevnog materijala i nedolazak radnika. Riječ je o ugovoru u kojem se izrijeком precizira da će seljaci, ako ne dovedu pomoćnu radnu snagu i ne pribave materijal,

⁷ D. KEČKEMET, *Židovi u povijesti Splita*, Split, 1971., 96.

⁸ L. KATIĆ, *Povijesni podaci iz vizitacija trogirске biskupije u XVIII. stoljeću*, Starine JAZU, knj. 48, Zagreb, 1958., 303; Z. DEMORI STANIČIĆ, *Spomenici 17. i 18. stoljeća u splitskoj zagori*, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, sv. 28, Split, 1989., 202.

⁹ Z. DEMORI STANIČIĆ, *nav. dj.*, 202.

¹⁰ V. OMAŠIĆ, *Povijest Kaštela (od početka do kraja XVIII stoljeća)*, Split, 1986., 266–267.

¹¹ C. FISKOVIĆ, *nav. dj.*, 240.

¹² C. FISKOVIĆ, *nav. dj.*, 249. U crkvi sv. Frane u Šibeniku majstor Petar Scotti radio je na tabernakulu i dva pobočna oltara 1750. godine. K. STOŠIĆ, »Oltari crkve sv. Frane u Šibeniku«, *Novo doba*, Split, 24. XII. 1930.; K. PRIJATELJ, *Arhitekt Ivan Skoko i domaći majstori šibenskog baroka*, Zbornik zaštite spomenika kulture, knj. III, Beograd, 1953., 116; K. PRIJATELJ, *Umjetnost 17. i 18. st. u Dalmaciji*, Zagreb, 1956., 44–45; K. PRIJATELJ, »Barok u Dalmaciji«, u knjizi A. HORVAT – R. MATEJČIĆ – K. PRIJATELJ, *Barok u Hrvatskoj*, Zagreb, 1981., str. 757.

¹³ DAZ, AT, kut. 161, Spisi kneza Leopolda Curtija (1726.–1729.), Estrordinario primo, 95'–96 (3. IV. 1728.).

majstoru Scottiju morati platiti po 6 lira za svaki produženi dan gradnje (*giornata*) za koji on sam ne snosi odgovornost. Kako doznajemo iz nekolicine arhivskih dokumenata vezanih uz graditelje iz kruga Macanovičevih, graditelji su u Dalmatinskoj zagori katkad bili prisiljeni ugovorima se zaštititi od kazni za kašnjenje pojedinih gradnji izazvanih nemarom lokalnog žiteljstva.

Proučavatelj povijesti Šibenika i šibenskog kraja don Krsto Stošić¹⁴ navodi da je selo Lepenica zvano Podlužje (Podlusje) od davnih stoljeća pripadalo uglednoj trogirskoj obitelji Andreis.¹⁵ Selo je do 1830. pripadalo župi Grebac u trogirskoj biskupiji. Potom će pripasti šibenskoj biskupiji i župi Ljubitovice, od koje se odijelila kada i Boraja. Trogirski biskup Ivan Antun Kačić u svojoj vizitaciji iz 1730. navodi da je crkva sv. Grgura u selu Lepenica sagrađena, da je pokrivena crijepom i kamenom pločom, da ima zvonik i zvono, *šćavet i srebrn križić na oltaru, 14 kruna od srebrnog lima i tri pozlaćene* te uskrsnu svijeću na željeznom tronošću.¹⁶ Godine 1726. biskup Kačić u svojoj vizitaciji izvještava da je našao crkvu sv. Grgura potpuno srušenu te dodatno primjećuje da se tamošnji puk ne uspijeva dogovoriti oko mjesta izgradnje crkve. Ipak, tijekom iduće četiri godine sagrađili su i uređili crkvu, ostavivši od stare samo apsidu. Iz biskupske vizitacije može se zaključiti da je Scotti uspio dovršiti gradnju crkve i postaviti krov.

Na temelju dokumenata iz Državnog arhiva u Zadru možemo zaključiti da je Dominik Scotti radio na crkvi sv. Grgura u Lepenicama 1727.–1728. godine. Taj nam podatak otvara pitanje o mogućnosti usporednog djelovanja majstora Dominika Scottija na gradnji crkve u Lepenicama i na splitskoj sinagogi.

Godine 1730., kada trogirski biskup Didak Manola navodi da je crkva u Lepenicama sagrađena, nalazimo Dominika Scottija u Čvrljevu. Spominje ga biskup Kačić u vizitaciji kao graditelja crkve Imena Isusova, uz Josipa Scottija iz Kaštela.¹⁷ Od Scottijeve crkve u Čvrljevu ostala je samo apside pravokutnog oblika.

Skromna arhitektura crkve sv. Grgura uklapa se u tipologiju crkava koje su se gradile u splitsko-trogirskoj zagori u prvoj polovini 18. stoljeća. Kako navodi Zoraida Demori Staničić u svome sintetskom prilogu o tim crkvama, one su pretežito loše građene, malih dimenzija i slabo opremljene.¹⁸ Bile su skromne, sličnije pojatama, pravokutnog tlocrta, malene i uske, često bez apside, predsvodene bačvastim ili šiljatim svodom. Ulaz na zapadu od monolitnih, neobrađenih blokova bio im je često jedini otvor. Na bočnim stranama su otvarani mali prozori. Karakteristični su prozori oblika uspravnog pravokutnika,

¹⁴ K. STOŠIĆ, *Sela šibenskog kotara*, Šibenik, 1941., 81.

¹⁵ P. ANDREIS, *Povijest grada Trogira* (preveo i uredio V. RISMUNDO), sv. I, Split, 1977., 315.

¹⁶ L. KATIĆ, *nav. dj.*, 307–308.

¹⁷ Z. DEMORI STANIČIĆ, *nav. dj.*, 202.

¹⁸ Neke crkve još do 1720. godine nemaju zvono (L. KATIĆ, *nav. dj.*, 323). U DAZ AT, kut. 149, Spisi kneza Antonija Querinija (1713.–1715.), Mandatorum secundus, 8, dok. od 3. 8. 1713., navodi se da su glavari sela i crkve Bristivica dali tada već pokojnom Pietru Zambleru *quaranta stari* ječma kako bi za protuvrijednost nabavili zvono potrebno crkvi. *Mattio Radelco* i *Mattio Sodich* župan te harambaša *Matco Barzach* ispituju nasljedstvo spomenutoga Zamblera. Spor s predstavnicima sela vodi Mihovil Ostojić, tutor djece pokojnog Zamblera, koji su dužni selu podmiriti dug. U istom dokumentu nalazi se i podatak da se u Trogiru 3. travnja 1713. u općinski ured obratio Mihovil Ostojić u svojstvu skrbnika i zastupnika Zamblerove djece.

isklesanog u jednom komadu s lučnim završetkom.¹⁹ Slične prozore nalazimo i na bočnim stranama crkve sv. Grgura.²⁰

Crkva sv. Grgura također je malih dimenzija, jednobrodna, s pravokutnom apsidom koja je polukružno svođena. Lađa je od svetišta odijeljena jednostavnim trijumfalnim lukom. Na zapadnom pročelju nalazi se glavni ulaz s dva pravokutna prozora sa strane te kamena preslica s dva zvona. Na nadvratniku glavnog ulaza uklesana je 1884. godina, a na preslici 1801. godina. Nad glavnim ulazom nalazi se mali okrugli prozor s upisanim kamenim križem. Na južnoj strani crkve nalaze se jedna manja vrata. Apsida crkve sv. Grgura pravokutnog je tlocrta, s već opisanim lučnim prozorima, iznutra bačvastog svoda.

Iz navedenih podataka otkrivamo da je Dominik Scotti 1728. radio na dva objekta, židovskoj sinagogi u Splitu i crkvi sv. Grgura u Lepenicama. Teško je danas tražiti sličnosti između ta dva objekta – jedne skromne seoske crkve, namijenjene siromašnoj seoskoj zajednici, te hrama koji je morao zadovoljiti sve specifične simboličke i funkcionalne zahtjeve splitske židovske zajednice. Oba su objekta u međuvremenu doživjela preinake. Unutrašnjost splitske sinagoge uređivana je neposredno nakon što je isplaćen proto Scotti. Židovska općina sklopila je ugovor sa slikarom Giacomom Franzanom, koji je radio na unutrašnjem dekoriranju prostora. Sjeverni dio sinagoge, s galerijom za žene, sagrađen je u 19. stoljeću. U vrijeme Drugoga svjetskog rata fašisti su bili djelomično uništili i opljačkali prostor splitske sinagoge.²¹ U restauratorskom zahvatu 1996. godine ponovno je ožbukano i obojeno prostor simboličkim bojama, zlatnom, plavom, ružičastom. U crkvi sv. Grgura prigodom recentne restauracije skinuta je unutrašnja žbuka, stoga u tom jednostavnom objektu potpuno dominira unutrašnja rustična kamena građa. Treba žaliti što je propala crkva Imena Isusova u Čvrljevu. Naime, za pretpostaviti je da je između dviju malih zagorskih seoskih crkvica, koje je u vrlo kratkom međusobnom razmaku projektirao Dominik Scotti, moralo biti mnogo više formalnih sličnosti.

Kada govorimo o opusu Dominika Scottija, treba spomenuti dvije crkve u Kaštelima koje se, doduše pod znakom pitanja, povezuju s njegovom graditeljskom djelatnošću. Tako Ankica Babin postavlja pitanje da li je Dominik Scotti sudjelovao na gradnji crkve sv. Ivana Krstitelja u mjestu u kojem je jedno vrijeme živio sa svojom obitelji (Kaštel Starom), a koja je sagrađena 1714., a posvećena 1723. godine.²² Nadalje, Mario Kezić postavlja pitanje da li se podizanje crkve sv. Jeronima (1731.) na istočnom rubu povijesne jezgre Kaštel Gomilice može vezati uz djelatnost Scottijeve radionice, obitelj Macanović ili pak Gaspara Keršovanija.²³ Ankica Babin i Mario Kezić ukazuju na brojne sličnosti iz-

¹⁹ Z. DEMORI STANIČIĆ, *nav. dj.*, 187–188.

²⁰ Prema Zoraidi Demori Staničić sredina stoljeća razdjelnica je između dviju faza barokne arhitekture na području splitsko-trogirske zagore, odnosno između prve pojave baroka bez razvijenijih stilskih odlika i kasnijeg razvoja unutar zakržljalih kategorija stila. Nažalost, mnoge su od tih crkava u kasnijim dogradnjama, povišenjima, proširenjima i rušenjima bitno izmijenile ili izgubile prvotni izgled. Zbog pregradnji tijekom 19. i 20. stoljeća sačuvane su samo reminiscencije u tlocrtnoj dispoziciji ili u pojedinim dijelovima građevine.

²¹ D. KEČKEMET, *nav. dj.*, 96–98.

²² A. BABIN, *nav. dj.*, 94.

²³ M. KEZIĆ, *Prilog obnovi stare župne crkve sv. Jerolima u Kaštel Gomilici*, Kaštelanski zbornik, sv. 4, Kaštela, 1994., 228.

među crkve sv. Ivana Krstitelja u Kaštel Starom i sv. Jeronima u Gomilici: jedinstvena koncepcija unutarnjeg prostora, prostor lađe nije podijeljen konstruktivnim elementima (stupovima i lukovima), niti posjeduje bočne kapele. Od glavnog svetišta prostor apside dijeli veliki i na krajevima ojačani polukružni luk. Gornju granicu unutrašnjeg prostora lađe i apside čini bačvasti barokni svod s jedrima.

Fasada sv. Ivana Krstitelja u Kaštel Starome završava zvonikom na preslicu ukomponiranim u zabat. Na preslici mali prelomljeni luk natkriva dva polukružna prostora za zvona. Uz pravokutnu apsidu crkve sv. Ivana Krstitelja u Kaštel Starom naknadno je sagrađena sa sjeverne strane kapelica Gospe od Ružarija, a s južne strane sakristija.²⁴ Sakristija je predvođena križnim, a kapelica bačvastim svodom s jedrima. Te bočne prostorije imaju male pravokutne prozore. Lođa i apsida rastvorene su eliptičnim baroknim prozorima uokvirenim s četiri u kamenu isklesane volute (isti prozori javljaju se i na crkvi sv. Jerolima u Kaštel Gomilici). Sakristiju spominje 1733. trogirski biskup Jerolim Caccia u svojoj vizitaciji, konstatirajući da je njezin krov narušen i da ga treba popraviti. Kapelica Gospe od Ružarija (sagrađena na mjestu gdje je nekoć bila udubina za pohranu svetog ulja) manjih je dimenzija u odnosu na sakristiju, a sagrađena je oko 1759. godine. To se može zaključiti na temelju vizitacije biskupa Didaka Manole iz 1760. godine. Manola za kapelicu navodi da je malih dimenzija, vlažna, bez tavanice te su stoga vidljive grede.

Crkva sv. Jeronima u Kaštel Gomilici sagrađena je 1731. godine od pravilno obrađenih kamenih kvadara, precizno isklesanih i spojenih malim fugama. Crkva je jednobrodna s četvrtastom apsidom. U prostor lađe vode tri portala bogate profilacije: glavni, monumentalni na zapadnom pročelju, i dva bočna, na bočnim pročeljima. Južni je portal kasnije zazidan. Na bočnim pročeljima po tri su ovalna barokna prozora, a u prezbiteriju po jedan. Riječ je o eliptičnim baroknim prozorima uokvirenim s četiri u kamenu uklesane volute. Na južnoj fasadi svetišta, neposredno uz ovalni prozor, nalazi se uski pravokutni prozor, koso usječen u zidnu masu. Iznad zapadnog pročelja je rozeta. Neposredno iznad nje zabatni je dio koji prelazi u postolje zvonika na preslicu s tri okna. Zanimljivo je spomenuti da je zvonik na preslicu s tri okna na crkvi sv. Grgura u Lepenicama slično koncipiran kao onaj na crkvi sv. Jeronima u Kaštel Gomilici.²⁵ Između opisane male, skromne seoske crkve u Lepenicama, pregrađene splitske sinagoge i spomenutih dviju kaštelanskih crkava, u kojima je jasno došao do izražaja barokni stil, teško je tražiti neke veće sličnosti. Stoga je, možemo ovdje istaknuti, bez arhivskog dokumenta, s našim skromnim današnjim saznanjima o opusu Dominika Scottija, teško ulaziti u problem atribucije dviju spomenutih kaštelanskih crkava.

Zanimljivo je, kada govorimo o graditeljskoj aktivnosti Domenika Scottija, spomenuti još jedan dosad nepoznat dokument iz Državnog arhiva u Zadru, koji se odnosi na njegov rad na podizanju privatnih kuća.²⁶ Godine 1735. spominje se ugovor o gradnji kuće za

---

²⁴ A. BABIN, *nav. dj.*, 92.

²⁵ F. BEGO, *Kaštel Kambelovac*, Kaštel Kambelovac, 1991., 786–790; M. KEZIĆ, *nav. dj.*, 228–229; A. BABIN, *nav. dj.*, 93.

²⁶ DAZ, AT, kut. 165, Spisi kneza Andrea Pasqualiga (1732.–1735.), *Estraordinario quarto*, 99' (24. IV. 1735.).

mletačkog pukovnika Ivana Radnića (Zuanne Radnich),²⁷ načinjen u trogirskoj općinskoj kancelariji s protomajstorom Dominikom Scottijem. Doznajemo da Scotti nije završio kuću za pukovnika Radnića u predviđenom roku. Kao razlog navodi se nedostatak materijala koji meštru Scottiju nisu bili dostavljeni, a koje je tražio posredstvom Frane Vuletina, opunomoćenog zastupnika (prokuratora) gradnje kuće kapetana Radnića. Od spomenutog Vuletina traži se da bude spreman dostaviti potraživani građevni materijal, jer će u protivnom Scotti biti prisiljen napustiti gradnju. U dokumentu se, nažalost, ne navodi približna lokacija kuće koju je za pukovnika Radnića gradio Dominik Scotti (da li se ona nalazi u Trogiru ili Kaštel Štafiliću), pa ju je danas teško ubificirati.

***

Podatak o gradnji kuće pukovnika Radnića, kao i ostali dosad nepoznati dokumenti iz Državnog arhiva u Zadru, dopunjuju naša dosadašnja skromna saznanja o graditeljskoj obitelji Scotti. Ta je obitelj, kako svjedoče dokumenti, imala udjela u izgradnji privatnih i crkvenih objekata na obalnom splitsko-trogirskom prostoru, te na području splitsko-trogirske zagore. Posebno je zanimljiva bila ličnost graditelja Dominika Scottija: otkriće o gradnji crkve sv. Grgura u Lepenici u tom smislu novi je korak u poznavanju njegova graditeljskog opusa, koji zbog nedostatka građe ostaje još uvijek otvoreno istraživačko pitanje.

PRILOG: *Ugovor o dovršenju gradnje crkve sv. Grgura u Lepenicama i Podlužju, sklopljen između glavarara sela i majstora Dominika Scottija (DAZ, AT, kut. 161, Spisi kneza Leopolda Curtija [1726.–1729.], Estrordinario primo, 95'–96., 3. IV. 1728.).*

Adi 3 aprile 1728

Constituiti all'Officio gli'infrascritti; cioè da una Mattio Buraser da Podlosie, e Simon Mardesich da Lepenizze capi delle ville sudette da una, e dall'altra mistro Domenico Scotti murer, sono rimasti volontamente d'accordo, che detto mistro Domenico debba terminar la fabrica della chiesa di San Gregorio di dette ville giusta l'accordato con scrittura privata di 3 marzo 1727, cioè terminar la mura della medesima, e per tal effetto portarsi

²⁷ Pukovnici Ivan i Marko Radnić imali su svoj stan u Kaštel Štafiliću. Kako navodi Janko Pera, sela Štafilić, Kaštel Novi, Kaštel Stari i Lukšić zajedno su mogli podići do 600 oboružanih boraca, kojima je upravljao njihov glavni zapovjednik (guvernador ili kolonel), koji je držao stan u bilo kojem od četiri sela, prema prilika ili prema vlastitoj želji. Vojnom zapovjedniku kaštelanskih naselja bio je nadređen kapetan trogirskog kotara (*capitano del territorio*). Vidi: J. PERA, *Povijest Kaštel Štafilića*, Kaštela, 1997., 123–124; Š. PERIČIĆ, *Glavari i časnici Vojne krajine u Dalmaciji*, Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, sv. 35, Zadar, 1993., 222. U inventaru župne ckrve u Kaštel Štafiliću među prinosnicima koji su darovali dragocjenosti za pribavu novčanih sredstava za gradnju crkve navodi se kao darovateljica sestra štafilićkog župnika Ivana Nikole Jakše – Marija, supruga pukovnika Ivana Radnića, koja je crkvi darovala zlatni prsten s kamenom (vidi: J. PERA, *nav. dj.*, 183). U istom djelu Jakov Pera ne navodi približnu lokaciju kuće pukovnika Radnića. Obitelj Radnić (Radnich) spominje se u popisu trogirskoga plemstva s kraja 18. stoljeća. Austrijsku potvrdu plemstva stekao je 1823. godine Matija Radnić, a u kasnijim desetljećima obitelj se više ne spominje. Vidi: C. G. F. HEYER von ROSENFELD, *Der Adel des Königreichs Dalmatien*, Nürnberg, 1873., 75.

dimani a dar mano al sudetto lavoro cioè terminare la fabrica di detta mura per adesso per il che promettono, essi obbligano di contare al detto mistro Domenico lire cento e quaranta per le prossime feste di Pentacoste, et altre lire doicento terminata la prossima raccolta di biade. E perche sunominati detti villici non hanno il comodo di supplire al pagamento, che dovrà darsi per far il coperto di detta chiesa si riservano di farla in altra stagione, et allora dovranno dare al detto mistro Domenico altre lire cento sessanta per detto lavoro.

Dovranno parimente detti villici proveder al sudetto mistro Domenico non solo i materiali, ma anche i manoali per la fabrica sudetta, et in caso che il detto mistro Domenico venisse a perder qualche giornata per manchanza di materiali, o manoali in tempo che si trovasse alla detta fabrica per impiegarvi il suo lavoro s'intendono essi villici obligati a bonificargli in ragione di lire sei per ogni giornata che perdesse non per sua colpa, ma per manchanza o di manoali, o di materiali come sopra. Tanto le parti sudette promessero una all'altra di mantenere et osservare sotto generale obligatoni in amplissima forma etc. Presenti a ciò li signori don Mattio Celio Cega, e Spiridon Polani testimonii.

Detto

Costituito in Ufficio mistro Domenico Scotti quale in persona sua procedere il signor Giacomo Gavala nella causa vertente in questo foro con domino Nicolò Rotondo apud acta etc. Ad hoc etc.

Crkva sv. Grgura u Lepenicama

Crkva sv. Grgura u Lepenicama (unutrašnjost)

Summary

A CONTRIBUTION TO OUR KNOWLEDGE ABOUT DEEDS OF THE MASON FAMILY SCOTTI (CHURCH OF ST. GREGORY IN LEPENICE IN THE HINTERLAND OF TROGIR)

In this article authors are revealing new data from until now unpublished archival sources that are kept in the State archives in Zadar (fond: Archive of Trogir). These new data disclose information about activities of two masons and builders of Scotti family – Ivan Krstitelj (Battista) and his son Dominik (Domenico) Scotti, who were members of Ignacije Macanović's circle. On the basis of the previous investigations of the architectural legacy of the Trogir region, it seems that the members of Scotti family (Dominik Scotti in the first place) participated in construction of some ecclesiastical buildings in the surroundings of Kašteli and in the city of Split. Thus, the authors of this article concentrate their investigation on the activities of Dominik Scotty concerning the construction of the church of St. Gregory nearby villages Lepenice and Podlužje in the hinterland of Trogir. Authors are analysing afore-mentioned unpublished sources and depicting architectural structure of the church, comparing it to other churches in the region that were built in the approximately same time. In the appendix of the article there is transcription of the contract about the finishing of the construction of the church of St. Gregory in Lepenice and Podlužje.